

NUOLI Astala Seija(OKM)

11.06.2018

Asia

Nuoriso; Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n uusi nuorisostrategia: nuorten osallistaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet

Kokous

Nuoriso- ja liikunta-asiat (EU32) 15.06.2018 - 15.06.2018

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 22.5.2018 tiedonannon EU:n uudeksi nuorisostrategiaksi (2019-2027). Ehdotuksen käsittely käynnistyy neuvoston nuorisotyöryhmässä Itävallan puheenjohtajakaudella heinäkuussa 2018. Alustavan tiedon mukaan puheenjohtajamaan tavoitteena on, että koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto hyväksyisi strategian marraskuussa 2018.

Suomen kanta

Komission ehdottamat tavoitteet ovat pääpiirteissään Suomen hyväksyttävissä.

Suomi tukee EU:n nuorisopolitiikan ja sitä toteuttavien EU:n rahoitusohjelmien välisen yhteyden vahvistamista. Suomi pitää tärkeänä, että EU:n nuorisolle suunnatut ohjelmat, kuten Erasmus+ ja tulevat Erasmus ja Euroopan solidaarisuusjoukot toteuttavat uuden nuorisostrategian tavoitteita.

Suomi tukee komission ehdotusta, että strategian toimeenpanoa tuettaisiin lyhyempikestoilla, ajankohtaisiin haasteisiin vastaavilla työohjelmilla. Suomi tukee komission ehdottamaa joustavuutta yleisten toimien kansallisessa toimeenpanossa. Olisi myös harkittava esitettyjen yleisten toimien määrän vähentämistä.

Suomi tukee komission ehdotusta monialaisen yhteistyön vahvistamisesta päätöksenteon eri tasoilla. Strategian jatkokäsittelyssä tulisi arvioida mahdollisuuksia tiivistää yhteistyötä ja lisätä täydentävyyttä EU:n nuorisostrategian ja nuorisotakuun välillä.

Suomi pitää hyvänä, että nuorisotyön laatu, nuorisotyöntekijöiden taidot, innovaatiot, digitalisaatio ja epävirallisen oppimisen tunnustamisen kehittäminen ovat ehdotuksessa nostettu esiin. Komission esittämät toimenpiteet ovat relevantteja nuorisotyön laadun kehittämisen kannalta.

Suomi pitäisi parempana tarkastella nuorisotyötä omana kokonaisuutenaan, ei ainoastaan vaikutusmahdollisuudet -otsakkeen alla.

Aikaisempien kantojensa mukaisesti Suomi tukee jäsennellyn vuoropuhelun uudistamista. Komission nyt esittämät yleiset linjaukset vastaavat Suomen tavoitteita. Suomi painottaa nuorten aktiivisen kansalaisuuden monimuotoisuuden huomioon ottamista sekä uusien kuulemismenettelyjen ja kuulemisen laadun kehittämisen tarvetta, erityisesti muita heikommassa asemassa olevien nuorten tavoittamiseksi.

Strategian täytäntöönpanon osalta Suomi pitää tärkeänä arvioida huolellisesti ehdotettujen uusien rakenteiden (esim. EU:n nuorisokoordinaattori) tarpeellisuutta ja suhdetta muihin vastaaviin rakenteisiin (esim. nuorisotakuukoordinaattori).

Suhtaudumme varauksellisesti ehdotukseen erillisen nuorisostrategian kansallisen toimintasuunnitelman laatimisesta. Samoin suhtaudumme varauksellisesti komission ehdotukseen alustan perustamisesta, jolla helpotettaisiin sidosryhmien osallistumista strategian täytäntöönpanon koordinointiin. Suomi pitää tärkeänä sidosryhmien kuulemistä, mutta strategian toimeenpanon koordinointi tulee olla komission ja jäsenvaltioiden tehtävänä. Mahdollisen uuden byrokratian ja tarpeettomien rakenteiden luomista tulee välttää.

Komission esitys nuorisopoliittisen yhteistyön ryhmittämisestä kolmeen alueeseen (sitouttaminen, yhdistäminen, vaikutusmahdollisuudet) ei ole kaikin osin onnistunut. Jatkossa onkin tarpeellista selkiyttää strategian rakennetta ja sen tavoitteita.

Suomen kanta täsmentyy ehdotuksen käsittelyn edetessä.

Pääasiallinen sisältö

Komissio ehdottaa EU:n uutta nuorisostrategiaa, joka olisi voimassa seuraavan monivuotisen rahoituskehysten loppuun saakka (2019 - 2027). Ehdotus perustuu nykyisen strategian tuloksiin. Tavoitteena on parantaa strategian saavutettavuutta, näkyvyyttä ja vaikutusta.

Tiivistelmä tärkeimmistä toimista:

- Parannetaan monialaista yhteistyötä muun muassa EU:n nuorisoalan koordinaattorin kautta
- Seurataan EU:n nuorisotoimiin käytettyjä varoja
- Käynnistetään uusi ja osallistavampi nuorisoasioita koskeva EU:n vuoropuhelu keskittyen muita heikommassa asemassa oleviin nuoriin
- Poistetaan esteitä vapaaehtoisuuteen ja solidaarisuuteen liittyvän liikkuvuuden tieltä ja edistetään sitä
- Pannaan täytäntöön nuorisotyöohjelma (youth work agenda)
- Vahvistetaan EU:n nuorisopoliittikan ja siihen liittyvien EU-ohjelmien välistä yhteyttä (Erasmus ja Euroopan solidaarisuusjoukot)

Sitouttaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet

EU:n nuorisoalan yhteistyö tukee nuorten osallistumista demokratiaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 165 artiklan mukaisesti. Yhteistyöllä voidaan myös tukea nuorten sosiaalista osallisuutta, kansalaistoimintaa ja nuorisotyötä.

Tulevina vuosina strategia pyrkii:

- varustamaan nuoret elämäntaidoilla, joilla he pärjäävät muuttuvassa maailmassa
- kannustamaan nuoria aktiivisiksi kansalaisiksi sekä solidaarisuuden ja positiivisen muutoksen edistäjiksi EU:n arvojen ja eurooppalaisen identiteetin pohjalta
- auttamaan nuoria sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisyssä
- parantamaan poliittisten päätösten vaikutuksia nuoriin vuoropuhelun ja eri aloilla tapahtuvan nuorten tarpeisiin vastaamisen kautta.

Strategiassa kiinnitetään erityistä huomiota kaikkien nuorten tavoittamiseen, maailmanlaajuisiin ja paikallisiin haasteisiin ja virtuaaliseen maailmaan.

Komissio ehdottaa nuorisopoliittisen yhteistyön ryhmittämistä kolmeen toiminta-alueeseen:

Sitouttaminen: Tuetaan nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen

Komissio ehdottaa jäsenneilyn vuoropuhelun uudistamista. Nuorisopoliittista viestintää tulisi laajentaa nuorisojärjestöjen ulkopuolelle ja huomioida nuorten monimuotoisuus myös paikallistasolla hyödyntäen samalla asiantuntijoiden ja tutkijoiden asiantuntemusta. Vuoropuhelussa tulisi ottaa huomioon uudet ja vaihtoehtoiset osallistumisen muodot, internetkampanjat ja digitaalisten alustojen kautta toteutettavat kuulemiset. Vuoropuhelua koordinoitaisiin Euroopan tasolla. Kansallisissa työryhmissä tulisi parantaa seurantajärjestelyjä. Vuoropuhelun tulisi olla vaikuttavuudeltaan avointa ja näkyvää.

EU-tason yhteistyö keskittyisi:

- uuden nuorisoasioita koskevan EU:n vuoropuhelun käynnistämiseen
- Euroopan nuorisoportaalin kehittämiseen digitaalseksi asiointipisteeksi, jonka kautta nuoret voivat olla vuorovaikutuksessa EU:n kanssa
- lisäämään nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen (mm. lisäämällä laadukkaan tiedon saatavuutta) sekä edistämään osallistumista Euroopan parlamentin vaaleihin ja muihin vaaleihin
- tukemaan nuorten osallistumisen oppimista mm. Erasmus+ -ohjelman kautta

Jäsenvaltioita kannustetaan keskittymään:

- vuoropuhelun ja osallistavien välineiden edistämiseen kaikilla päätöksenteon tasoilla
- kannustamaan nuoria sitoutumaan sosiaalisesti ja yhteiskunnallisesti
- auttamaan nuoria osallistumisen oppimisessa
- tutkimaan innovatiivisia ja vaihtoehtoisia demokraattisen osallistumisen muotoja
- EU:ta koskevaa keskustelua edistävien työkalujen käyttöön

Yhdistäminen: Tuodaan yhteen nuoria kaikkialta EU:sta ja muualta maailmasta, jotta voidaan tukea vapaaehtoista sitoutumista, oppimiseen liittyvää liikkuvuutta, solidaarisuutta ja kulttuurien välistä ymmärrystä.

Nuorisstrategia tukee nuorten mahdollisuuksia saada omakohtaisia kokemuksia vaihto-ohjelmista, yhteistyöstä ja kansalaistoiminnasta eurooppalaisessa kontekstissa. EU:n tulisi lisätä innovatiivisia tapoja yhdistää nuoria.

EU-tason yhteistyö keskittyisi:

- nuorten yhdistämiseen ympäri Eurooppaa ja Euroopan ulkopuolella ottamalla huomioon Euroopan nuoret yhdessä -aloitteesta saadut kokemukset ja rakentamalla eri puolilta Eurooppaa lähtöisin olevien nuorten verkostoja Erasmus+ Virtual Exchange -aloitteen ja muiden Erasmus+-ohjelman nuorisoalan toimien avulla
- Euroopan solidaarisuusjoukkojen täytäntöönpanon tukemiseen mm. päivittämällä vuonna 2008 annettua neuvoston suositusta vapaaehtoistyöntekijöiden rajat ylittävästä liikkuvuudesta ja vahvistamalla Euroopan solidaarisuusjoukkojen portaalin mahdollisuuksia tavoittaa nuoria ja rakentaa yhteisöjä
- lisäämään osallistumista rajat ylittävään oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen ja solidaarisuuteen Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen välityksellä

Jäsenvaltioita kannustetaan keskittymään:

- nuorten kannustamiseen solidaarisuuteen sitoutumiseen edistämällä tukiohjelmia, lisäämällä tietoisuutta ja tarjoamalla tietoa oikeuksista ja eduista vapaaehtoistyössä tai kansalaistoiminnassa. Kehittäessään kansallisia ohjelmia jäsenvaltioiden tulisi pyrkiä täydentävyyteen ja synergiaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen kanssa
- arvioimaan ja poistamaan lainsäädännön ja hallinnon esteitä rajat ylittävälle solidaarisuudelle (sosiaalietuudet, sairausvakuutus jne.)
- vapaaehtoistyöstä saadun kokemuksen tunnustamisen edistämiseen ja oppimistulosten vahvistamiseen

Vaikutusmahdollisuudet: Tuetaan nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä laadukkaan ja innovatiivisen nuorisotyön ja sen tunnustamisen kautta

Joissakin tapauksissa nuorisotyö on väylä koulutukseen tai työelämään, ja näin ollen se ehkäisee syrjäytymistä. Nuorisotyön kautta saadun epävirallisen oppimisen tunnustamista on tarvetta laajentaa. Tunnustamista voidaan parantaa järjestelmällisemmällä laatuystävällisyyden käytöllä. Nuorisotyöntekijöiden tulee puolestaan mukautua nuorten muuttuviin tarpeisiin ja tapoihin sekä teknologiseen muutokseen. Nuorisotyöntekijöiden on päivitettävä osaamistaan ja hyödynnettävä digitaalisen oppimisen tarjoamia mahdollisuuksia kansalaisten eurooppalaisten taitojen puitekehyksen sekä digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman mukaisesti.

EU-tason yhteistyö keskittyisi nuorisotyöohjelman täytäntöönpanoon laadun, innovaatioiden ja tunnustamisen kehittämiseksi nuorisotyössä:

- kehitetään ja levitetään tietoa käytännön keinovalikoimista laadukkaan nuorisotyön tekemiseksi
- tuetaan ruohonjuuritason toimia, jotka koskevat osaamisen tunnustamista, innovaatioita ja kapasiteetin rakentamista nuorisotyössä Erasmus+-ohjelman avulla
- tuetaan keskinäistä oppimista ja kokemusten keräämistä digitaalisesta nuorisotyöstä, nuorisotyöntekijöiden taidoista ja nuorisotyön rahoituksesta

Jäsenvaltioita kannustetaan keskittymään:

- laadun kehittämiseen: nuorisotyöntekijöiden koulutuksessa käytettävien laatutyökalujen ja -järjestelmien tulisi vastata nuorten elämän muuttuvia olosuhteita ja niiden tulisi kuulua sisäänrakennettuina laajempiin laatumenetelmiin, joiden avulla voidaan lisätä organisaatioiden vaikutusmahdollisuuksia
- digitaalisiin mahdollisuuksiin mukautumiseen: digitaalisen nuorisotyön tulisi kuulua osaksi nuorisotyöntekijöiden koulutusta ja osaksi nuorisotyön ammatillisia pätevyysstandardeja, mikäli sellaisia on käytössä
- tunnustamisen edistämiseen epävirallisen ja arkioppimisen validointia koskevan neuvoston suosituksen ja taitojen kehittämisohjelman mukaisesti
- kaikkien nuorten, myös muita heikommassa asemassa olevien nuorten tavoittamiseen

Tehokas, keskittynyt ja yhteinen täytäntöönpano kaikilla aloilla

Mikään jäsenvaltio ei ole käsitellyt nykyisen strategian jokaista toiminta-aluetta.

Tehokkuuden lisäämiseksi komissio ehdottaa kaksivaiheista lähestymistapaa:

- 1) Vahvistetaan nuorisonäkökulmaa kaikilla EU-tason politiikan alueilla:
 - varmistamalla, että nuorten ongelmat otetaan huomioon EU:n päätöksenteossa, erityisesti hyödyntämällä EU:n nuorisokoordinaattoria. Nuorisokoordinaattorin tehtävänä olisi antaa nuorisoasioista vastaavalle komissaarille neuvoja nuorisopolitiikan alalla, auttaa varmistamaan koordinointi ja yhtenevyys, jakaa vuoropuhelun tuloksia ja antaa palautetta nuorille Euroopan nuorisoportaalien ja EU:n nuorisostrategia-alustan kautta
 - parantamalla nuoria koskevien EU-toimien avoimuutta
 - edistämällä päätöksenteon osallistavia malleja
 - tukemalla jäsenvaltioita nuorisopolitiikan kehittämisessä
 - vaikuttamalla nuorisoyhteistyön välineiden kautta nuoria koskeviin monialaisiin aloitteisiin
- 2) Tarkempi kohdentaminen:
 - Komissio kehottaa jäsenvaltioita keskittymään kohdennettuihin toimiin, jotka muuntavat EU:n painopisteet kansalliseen kontekstiin sopiviksi ja joka on yksilöity kansallisissa toimintasuunnitelmissa

- Monialaista yhteistyötä tulisi vahvistaa kaikilla päätöksenteon tasoilla ja pyrkiä synergiaan, toimien väliseen täydentävyyteen ja nuorten suurempaan osallistumiseen.
- Vuoden 2017 kuulemisten perusteella komissio ehdottaa yleisten toimien alueiksi seuraavia: koulutus (yleissivistävä ja ammatillinen), työllisyys (yrittäjäyys), terveys (mm. mielenterveys), köyhyys (sosiaalinen syrjäytyminen), maahanmuuttajataustaisten nuorten integrointi, internet (medialukutaito) ja kestävyys (ilmastonmuutos).

Monitasoinen ja osallistava hallinto

Hallinnon parantamiseksi komissio painottaa:

Näyttöön perustuva päätöksenteko ja seuranta: Nuorisoidindikaattorien lisäksi EU-yhteistyössä tulisi tutkia politiikan indikaattoreiden käyttöä strategian täytäntöönpanon seurantaan.

Keskittyminen ja joustavuus: Strategia keskittyy EU:n yhteisiin nuorisopainopisteisiin kaikissa jäsenmaissa antaen kuitenkin mahdollisuuden joustavuuteen yleisten toimien täytäntöönpanossa. Neuvoston odotetaan asettavan joka kolmas vuosi tehtävät EU:n työsuunnitelmat yhdessä komission kanssa. Ensimmäinen työsuunnitelma tehtäisiin vuosille 2019-2021.

Osallistava hallinto: Komissio ehdottaa uuden alustan perustamista, jotta sidosryhmät saisivat suuremman roolin strategian täytäntöönpanon koordinoinnissa. Alusta tarjoaisi mahdollisuuden vaihtaa tietoja toimista ja niiden tuloksista. Komissio järjestää erityiskokouksia nuorisojärjestöjen edustajille, kansalaisjärjestöjen edustajille, EU:n toimielimille ja sosiaalisille kumppaneille.

Tehokkaampi raportointi ja arviointi: Komissio raportoi strategian täytäntöönpanosta kolmen vuoden välein ja tekee väliarvion vuonna 2023 ja mahdollisesti katsauksen vuonna 2024. Jäsenvaltioita kannustetaan tekemään samoin.

Keskinäinen oppiminen ja tietojen jakaminen: Strategian toimeenpanovälineisiin kuuluisivat asiantuntijaryhmät, vertaisarvioinnit ja vertaisneuvonta.

EU-ohjelmien ja -rahastojen hyödyntäminen: Komissio kehottaa jäsenvaltioita tutkimaan synergiaetuja rahoituslähteiden välillä EU:n tasolla sekä kansallisella, alueellisella ja paikallistasolla.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 165

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei käsiteltäne Euroopan parlamentissa.

Kansallinen valmistelu

Jaosto EU-32 (nuoriso ja liikunta) 15.6.2018

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asialla ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Asialla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

9264/18
COM(2018) 269 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

OKM/NUOLI/NV Seija Astala, seija.astala@minedu.fi
OKM/NUOLI/NV Mikko Cortés Téllez, mikko.cortes-tellez@minedu.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/1069

Liitteet**Viite**

Asiasanat	jaosto nuoriso- ja liikunta-asiat (EU 32)
Hoitaa	OKM
Tiedoksi	ALR, EUE, STM, TEM, VM, VNK
